

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 1048/2021
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Биљане Синановић, Радмиле Драгичевић Дичић, Радослава Петровића и Невенке Важић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара из члана 208. став 4. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Бранислава Антића, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Новом Саду Ки 2625/10 од 20.05.2021. године и Основног суда у Новом Саду Кв 1039/21 од 22.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранислава Антића, поднет против правноснажних решења Основног суда у Новом Саду Ки 2625/10 од 20.05.2021. године и Основног суда у Новом Саду Кв 1039/21 од 22.06.2021. године.

Образложење

Решењем Основног суда у Новом Саду Ки 2625/10 од 20.05.2021. године одбијен је захтев за накнаду трошкова браниоца окривљеног АА, адвоката Бранислава Антића, у укупном износу од 93.000,00 динара.

Решењем Основног суда у Новом Саду Кв 1039/21 од 22.06.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Бранислава Антића изјављена против решења Основног суда у Новом Саду Ки 2625/10 од 20.05.2021. године.

Против наведених правноснажних решења, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Бранислав Антић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи у целини побијана решења тако што ће браниоцу окривљеног досудити трошкове кривичног поступка у износу од 45.000,00 динара увећане за трошкове састава захтева за заштиту законитости у износу од 60.000,00 динара или укине у целини побијана решења и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене наводи изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву наводи да је након сазнања да је одлуком Уставног суда IУз-134/19 утврђено да одредба члана 262. став 2. ЗКП није у сагласности са Уставом и потврђеним Међународним уговором, Основном суду у Новом Саду поднео захтев за накнаду трошкова у кривичном поступку Ки 2625/10 у износу од 46.500,00 динара, који је неосновано одбијен. Према наводима захтева, бранилац је захтевао трошкове одбране окривљеног АА у кривичном поступку Ки 2625/10 који је правноснажно окончан одлуком Апелационог суда Кж2 2239/10 од 06.09.2011. године, која није достављена ни окривљеном ни браниоцу. Приликом доношења побијаног првостепеног решења, из ког, по ставу браниоца, у суштини произлази да је захтев за накаду трошкова заправо основан али да није постављен благовремено, суд се паушално позвао на чланове 261. и 262. ЗКП и погрешно нашао да се одлука Уставног суда IУз-134/19 не може применити на конкретан случај. Исти став суда, потврђен је у другостепеном решењу којим је жалба браниоца одбијена као неоснована. По мишљењу браниоца, одлука Уставног суда IУз-134/19 мора се применити не само на конкретан случај, већ и на све остале случајеве јер је реч о општеобавезујућем акту, па је поступајући на супротан начин, суд побијаним решењима повредио одредбе члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) ЗКП и члана 265. став 1. ЗКП на штету окривљеног. Поред тога, бранилац у захтеву указује на повреду закона из члана 485. став 1. тачка 2) ЗКП наводима да се првостепено решење фактички заснива на одредби члана 262. став 2. ЗКП иако се у решењу то експлицитно не наводи.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног касационог суда, не могу се прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је оштећена као тужилац 15.01.2010. године поднела Основном суду у Новом Саду, захтев за спровођење истраге против окривљеног АА, због постојања основане сумње да је извршио кривично дело из члана 208. став 4. ЗКП. Истражни судија је 09.08.2010. године саслушао окривљеног у присуству браниоца, адвоката Бранислава Антића, а након тога изразио неслагање са захтевом за спровођење истраге и затражио да о томе одлучи веће (члан 24. став 6. ЗКП).

Решењем већа Основног суда у Новом Саду Кв 1969/10 од 12.08.2010. године, на основу члана 243. став 7. ЗКП, одлучено је да нема места спровођењу истраге против окривљеног АА због кривичног дела превара из члана 208. став 4. ЗКП, по захтеву за спровођење истраге оштећене као тужиоца од 15.01.2010. године.

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Кж2 2239/10 од 06.09.2011. године одбијена је као неоснована жалба пуномоћника оштећене као тужиоца, изјављена против решења Основног суда у Новом Саду Кв 1969/10 од 12.08.2010. године.

Према стању у списима, захтев за накнаду трошкова кривичног поступка бранилац окривљеног АА, адвокат Бранислав Антић, поднео је Основном суду у Новом Саду 26.04.2021. године.

Према законским одредбама, које су биле на снази када је одлучено да нема места спровођењу истраге против окривљеног АА, окривљени је имао право да захтева трошкове кривичног поступка - награду и нужне издатаке браниоца, у року одређеном у члану 194. став 2. тада важећег ЗКП односно у року од једне године од правноснажности решења Основног суда у Новом Саду Кв 1969/10 од 12.08.2010. године, које је окривљени примио 22.09.2010. године. Према стању у списима предмета, такав захтев суду нису доставили ни окривљени нити његов бранилац.

Пропуштајући да у року прописаном у члану 194. став 2. ЗКП (који одговара члану 262. став 2. важећег ЗКП) суду достави захтев за накнаду трошкова кривичног поступка, окривљени је изгубио и само право на њихову надокнаду у кривичном поступку. Ово стога што је реч о преклузивном року чијим пропуштањем престаје право на предузимање одређене кривично-процесне радње, а тиме и право које се остварује предузимањем те радње. При томе, рачунање наведеног рока везано је за наступање чињенице одређене у закону, у конкретном случају за правноснажност наведеног решења, из ког разлога су без утицаја наводи браниоца о времену када је за њега сазнао.

Према томе, окривљени је право на накнаду трошкова кривичног поступка изгубио када је истекао рок од једне године од дана правноснажности наведеног решења.

Из изнетих разлога, налазећи да нижестепени судови у конкретном случају нису повредили одредбе члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) ЗКП и члана 265. став 1. ЗКП на штету окривљеног, Врховни касациони суд је супротне наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, оценио као неосноване.

Врховни касациони суд налази да стоји чињеница да је Уставни суд одлучујући о иницијативи за оцену уставности одредбе члана 262. став 2. ЗКП, донео одлуку IУз-134/19 која је објављена у Службеном гласнику Републике Србије број 27 од 24.03.2021. године: „Утврђује се да одредба члана 262. став 2. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 и 35/19) у делу који гласи: „Подаци о висини трошкова и захтева за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од једне године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1. овог члана“, није у сагласности за Уставом и потврђеним међународним уговором“.

Одредбом члана 168. став 3. Устава Републике Србије, прописано је да закон или други општи акт који није сагласан Уставу или закону престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у службеном гласилу.

Врховни касациони суд је имао у виду одредбу члана 60. став 1. Закона о Уставном суду те чињеницу да питање накнаде трошкова одбране окривљеног није правноснажно решено јер накнада трошкова до дана 26.04.2021. године није ни захтевана али је оценио да је стечено право на накнаду трошкова, у смислу ове одредбе Закона о Уставном суду - настанком одређеног правног односа, престало истеком преклузивног рока прописаног тада важећим Закоником о кривичном поступку.

Цитирана одлука Уставног суда производи правна дејства у будуће од тренутка када је објављена а објављивање одлуке Уставног суда IУз-134/19, тиме и престанак важења дела одредбе члана 262. став 2. ЗКП, у конкретном случају, не даје окривљеном право да захтева и оствари накнаду трошкова кривичног поступка у ситуацији када је то право изгубио по одредбама Законика о кривичном поступку који се тада морао применити, а чије одредбе су ван домашаја одлуке Уставног суда IУз-134/19. Наиме, по оцени Врховног касационог суда стечено право на накнаду трошкова правноснажним окончањем кривичног поступка (члан 197. - сада члан 265. ЗКП) а чија реализација није захтевана све време до 26.04.2021. године (након одлуке Уставног суда), престало је за окривљеног и браниоца истеком преклузивног рока тада прописаног важећим законом.

Сходно свему наведеном, Врховни касациони суд је наводе захтева за заштиту законитости браница окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 485. став 1. тачка 2) ЗКП, оценио као неосноване.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Драгомир Милојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић